

OPERA BERGEN – 25 år
presenterer med tilskudd fra Vest Norges Opera

G. Verdi

MASKEBALLET

Un Ballo in Maschera

GRIEGHALLEN 21., 23. og 24. 11. 2007

GRIEG FOUNDATION

OPERA BERGEN – 25 år

presenterer med tilskudd fra Vest Norges Opera

Giuseppe Verdi
Un Ballo in Maschera

MASKEBALLET

En opera i tre akter
Libretto: Antonio Somma
Urfremføring 17.februar 1859
Teatro Apollo, Roma

GRIEGHALLEN : 21., 23. OG 24.NOVEMBER 2007

Riccardo: FRANCO TENELLI
Amelia: ANNE WILLIAMS-KING
Renato: ANOOSHAH GOLESORKHI
Oscar MAUREEN FRANCIS
Ulrica: ALEXANDRA DURSENEVA
Sam: OREST PISALRIU-RANGHILHOF
Tom: STEVEN SCHESHAREG
Silvano: OLAV VEIERØD
Servo: GEIR MOLVIK

BERGEN OPERAKOR
Opera Bergens Orkester
Konsertmester: Fabrizio Bono
Dirigent. Anne Randine Øverby

Regi: Daniel Bohr
Scenografi: Dirk Hofacker
Repetitør Koichiro Kanno
Kostyme: Opera Bergen
Søm: Guri-Marie Johnsen
Hår/sminke: CUT
Sceneteknikk: Sverre Hus
Lysteknikk: AVAB-CAC Bergen
Terje Ellefsen, Tommy A.Tvedt
Prod.ass.: Maja Nordli, Hanne Linge
Inspisient: Annlaug Hus

Produksjon: OPERA BERGEN

Giuseppe Verdi

- og hans operaer

Giuseppe Verdi ble født 10. oktober 1813 i den lille landsbyen Le Roncole, ved Busseto i Parma og døde 27. februar 1901 i Milano. Han musikalske anlegg viste seg tidlig, og allerede i tolvårsalderen ble han organist på hjemstedet. Videre studerte han i Busseto, og som 18 åring ble han sendt til Milano hvor han fikk en utmerket lærer i Vincenzo Lavigna som var "Maestro al cembalo" ved La Scala. Her fikk han rikelig anledning til å besøke de ulike teaterscenene, og på denne måten fikk han god kjennskap til operarepertoaret for sin tid.

Verdi begynte å komponere, og med sin første opera "Oberto" ble kontakten knyttet til forleggeren Ricordi. Denne kontakten skulle vise seg å utvikle seg til et vennskap som skulle vare livet ut.

Verdi opplevde sitt livs krise da han mistet både kone og to barn i sykdom, og rundt 1840 gikk han inn i en dyp depresjon. Operaen han skrev i denne tiden ble en fiasko, og Verdi lovet seg selv at han aldri mer skulle skrive mer opera. På innstendig oppfordring begynte han likevel å arbeide med en libretto om kong Nebudkanesar, og med "Nabucco" i 1842 slo han definitivt gjennom som operakomponist, noe som førte til at han fortsatte sitt komponistvirke.

Stilen viser slektskap og inspirasjon fra komponister som Bellini, Donizetti og Rossini, men preges allerede av den rytmiske vitaliteten og melodiske kraften som preger Verdis verker. Det kan hevdes at Verdi begynte sin komponistvirksomhet uten spesielle estetiske holdninger, men han hadde det dramatiske i blodet, og ut fra dette søkte han hele tiden etter nye musikalske uttrykk som var teatermessig virkningsfullt. Dette førte ham bort fra det konvensjonelle og fram mot psykologiske dramaer, ofte med en fortettet stemning i det musikalske forløpet.

Hans neste tre operaer kom nå i rask rekkefølge: "Rigoletto" i 1851, "Il Trovatore" (Trubaduren) i 1853 og "La Traviata" i 1853. De betegnes ofte som hans mesterverk, og ble i sin tid banebrytende nettopp som psykologiske dramaer. Rollefigurene er tydelige karakterer som står mot hverandre, og dramaet utspiller seg mellom disse. Musikken har en intim og forfinet karakter og viser en begynnende utvikling mot en blandingsstil med ofte flytende grenser mellom resitativ og arier.

Samtiden lot seg overvelde av alt det nye i musikken, i stilen og i selve formen i de enkelte numrene. Musikken ble kritisert for at det ikke fantes melodier, sangere kunne ikke briljere med sin teknikk og virtuositet som de hadde vært vant til, men Verdi lot seg ikke bevege til å fire på sine egne kunstneriske krav, og han fortsatte med å utvikle denne stilen som etter hvert ble typisk for ham.

– mellom etablissement og opprør

I siste halvdel av 1800-tallet ble vesteuropeisk operahistorie i hovedsak skapt av to sentrale personer som begge var født i 1813; Guiseppe Verdi og Richard Wagner. De representerte to ulike måter å reformere kunstarten, og mye hadde sin bakgrunn i deres ulike sosiopolitiske utgangspunkt for sine respektive komponistgjerninger. Mot slutten av 1830-årene entret de den musikkdramatiske scenen i Europa med sine første operaer, begge med ganske tradisjonsbundne verker som startpunkt.

Verdis hjemland, Italia, var på mange måter et paradys for datidens operakunst. Et stort antall *stagione* ensembler turnerte over hele landet og skjemte publikum bort med briljante og virtuose vokale artister. Opera var ikke bare en del av tilværelsen, men spilte også en vesentlig rolle i den.

Antall operaer som ble komponert og fremført i Italia var langt større enn i alle andre land i Sentral-Europa, og tilbudet var større enn etterspørselen. Både Rossini, Donizetti og til en viss grad Bellini ble på mange vis fanget av denne situasjonen. Det som regulerte tilbud og etterspørsel var å tvinge komponistene – særlig de som ikke hadde oppnådd full anerkjennelse – til en rolle som masseprodusent av opera. På denne måten representerte kunstarten et uunnværlige behov som noen så det som sin rett til å regulere, og som anså kvantitet som viktigere enn kvalitet.

Verdi, som enda ikke var fylt 30 år i 1842, ble også fanget i denne malstrømmen da han oppnådde stor suksess med Nabucco. Men i tillegg til sine forgjengeres rikdom av strålende ideer, aristokratisk melankoli og varme, nydelige melodier hadde den unge mesteren en verdifull egenskap i tillegg; inderlig energi og vilje til å ytre noe vesentlig inn i sin samtid.

Hans usukrede og mer realistiske nye stil (verismen) ble vel mottatt av publikum; det harmonerte med deres patriotiske følelser, og Verdi ble innhentet av krav om å produsere operaer på løpende bånd. La Scala i Milano oppnådde å få flere verk, og også andre byer bestilte nye operaer, og beruset av medgangen signerte Verdi den ene kontrakten etter den andre.

Allerede med Macbeth fra 1847 begynte Verdi imidlertid å utfordre bel canto idealet. Han søkte etter et musikalsk uttrykk som var teatermessig og dramaturgisk virkningsfullt, og dette førte ham bort fra det konvensjonelle og fram mot psykologiske dramaer, ofte med en fortettet stemning i det musikalske forløpet. Hans neste tre operaer *Rigoletto* (1851), *Il Trovatore* og *La Traviata* (begge 1853) nevnes ofte sammen, og ble i sin tid banebrytende. Rollefigurene er tydelige karakterer som står mot hverandre, og dramaet utspiller seg mellom disse.

Tore Eide A.s
Ingeniørfirma

SPRINKLERANLEGG
PROSJEKTERING & MONTERING
KONTROLL & VEDLIKEHOLD

Tlf: 55 17 54 40 Fax: 55 17 54 41
E-post: firmapost@toreeide.no
Internett: www.toreeide.no

BRANNSIKKERHET FOR ANSVERLIGT

Branntrygghet for alle

Samtiden lot seg overvelde av alt det nye i musikken, i stilen og i selve formen i de enkelte numrene. På denne måten ble disse suksessene en kamp mot de veletablerte og til dels tyranniske bel canto sangerne som ikke lenger kunne briljere med sin teknikk og virtuositet som de hadde vært vant til, og som over hodet ikke var tilfreds med måten den unge komponisten fratok dem stråleglansen. Verdi måtte også "fichte" teaterprodusenter og forleggeres utbygging, samt den offentlige sensuren.

For landets frigjøring og kamp for selvstendighet – *Il risorgimento* – var Verdi allerede blitt et patriotisk symbol. Han hadde med de tre mesterverkene brutt med tradisjonen; han hadde brakt både den pukkelryggede og den prostituerte på scenen, og gitt rom for karakterer med liv og pust, følelser og vilje. Men disse moderniseringene gjorde at den offentlige sensuren ble svært mistenksomme overfor Verdis musikk og hans hensikter, noe som slo ut i full blomst ved *Un Ballo in Maschera*. De betraktet librettoen som farlig på bakgrunn av de politiske i urolighetene i Italia på dette tidspunktet.

Den første versjonen baserte seg på det historiske attentatet på den svenske Kong Gustav i 1792. Sensuren nektet fremføring av operaen før Verdi og hans librettist Antonio Somma hadde endret persongalleri og geografisk tilknytning, og forbød også at et attentat mot en konge kunne vises på scenen. Dessuten ble det – på grunnlag av det mange omtalte som uverdige pedanteri – også forlangt at vesentlige scener ble kuttet ut.

Verdi nektet å etterkomme disse kravene, og tok med seg partituret fra Firenze til Roma, hvor sensuren var langt mildere stemt. Men det var fremdeles umulig å få aksept for drap av en konge på scenen.

På denne bakgrunnen var det at det kongelige slottet i Stockholm ble byttet ut med guvernørens residens i den engelske kolonien Boston i Nord-Amerika. Dette gjorde operaen mindre åpenbart brennhet i den politisk urolige situasjonen som preget Italia på Verdis samtid, men samtidig virksom som politisk ytring for dem som kunne se og forstå.

At litteratur, musikk, opera eller andre kunstuttrykk er uønsket av ulike makthavere er ikke ukjent for noen av oss om vi ser oss tilbake i historien eller utover i verden. Som offentlige ytringer provoserer de på forskjellige måter og i ulik grad, og representerer et korrektiv til den samtid og samfunn de ytrer seg i. Derfor er det også i vår samtid, i vårt samfunn og i vår by relevant, nødvendig og viktig å gi liv til *Un Ballo in Maschera* nok en gang.

Kristin Knudsen

*"Makt har ingen skjønnhet om den ikke trøster sine undersåtter
og tilstreber rettskaffenhet"*

Riccardo

"Hat er raskere enn kjærlighet når det gjelder å ramme sitt offer"

Renato

*"Hvem du enn er; dine overmodige ord vil en dag vendes til tårer,
for den som krenker den usynlige virkelighet
må til slutt vaske bort sin ugjerning med tårer,
og den som på uverdige vis utfordrer skjebnen,
må betale med sin egen undergang"*

Ulrica

SYNOPSIS

AKT I

1.Scene

Riccardo er en elsket leder, og vi befinner oss i hans residens. Her venter en stor ansamling mennesker på at han skal ankomme, og blant dem er også folk som gjerne så ham fjernet fra makten.

Samuel og Tom har sine medsammensvorne i andre maktlystne, og i konspirasjon med disse, planlegger de en sammensvergelse for å ta livet av Riccardo.

Pasjen Oscar melder Riccardos ankomst, som ikke legger skjul på sin redelige og sjenerøse natur overfor sine undersåtter. Oscar overrekker Riccardo en gjesteliste for det forestående maskeballet som skal finne sted i hans residens.

Det første navnet Riccardos øyne faller på er Amelia – kvinnen han elsker i all hemmelighet. Hun er imidlertid gift med hans nærmeste venn og beste rådgiver, Renato, som ankommer med dystre nyheter om at det kongen er i fare på grunn av konspirasjonene mot ham. Til Renatos forferdelse er kongen uberørt av de truende nyhetene. Da ankommer en dommer med noen dokumenter som han ber Riccardo om å signere; blant annet en ordre om å dømme Ulrica, en spåkvinne, til forvisning.

Oscar forsvarer henne, noe som får Riccardo til å foreslå – nærmest som en spøk – at de alle skal dra ut til Ulricas sted, og i forkledning avlegge henne en visitt – klokken tre. Alle bifaller forslaget, også konspiratørene som håper at dette vil gi dem en anledning til å ta livet av Riccardo.

2.Scene

Hos Ulrica er kvinner samlet for å ta del i hennes kunnskaper og klarsyn.

Mens sjømannen Silvano får sin fremtid spådd, ankommer Riccardo, forkledd som fisker. Ulrica ser at Silvano har forfremmelse og store rikdommer i sikte. Som en velment spøk skribler Riccardo ned en forfremmelse, som han sammen med en pung med gullmynter putter i Silvanos lomme. På denne måten blir Ulricas spådommer bevist korrekte.

Da kommer en mann som Riccardo gjenkjenner som Amelias tjener, som ber om en privat audiens for Amelia. Da gjemmer Riccardo seg, og han overhører Amelia tilstå sin skyldbetyngede kjærlighet til nettopp ham. Ulrica sier at en urt kan fri henne fra denne umulige kjærligheten, den kan kurere hennes lidenskap for Riccardo. Men urten må plukkes ved midnatt på et av byens mest uhyggelige steder; på galgebakken. Amelia lover høyt og hellig å gå dit ut samme natt, og Riccardo bestemmer seg for å følge etter for å beskytte henne.

Oscar med følge kommer så til Ulricas sted, og Riccardo krever å bli spådd sin fremtid av Ulrica, som ikke vet hvem sin fremtid hun i realiteten forutser. Det er fryktelige ting hun ser i hånden hans; han kommer snart til å dø ved en god venns hånd. Alle i følget forferdes og skremmes ved slike fremtidsutsikter, men Riccardo hånder av spådommen.

Ulrica avslører at den mannen Riccardo først tar i hånden er den som kommer til å drepe ham. Riccardos fornøyelse blir bare større siden Renato – hans beste venn – nå ankommer Ulricas sted og rekker ham hånden til hilsen, samtidig som han avslører Riccardos virkelige identitet – han er ingen fisker.

Riccardo ber Ulrica om unnskyldning for hva han har stelt i stand, og hun takker ham for det, men gjentar sine advarsler. Silvano kommer tilbake og i sin nyvunne rikdom leder han an med stor glede i en hyllingssang for den sjenerøse Riccardo, som om den dystre spådommen ikke eksisterte.

Akt II

Amelia er ute og leter etter den magiske urten på det farefulle stedet Ulrica har sendt henne til. Riccardo ankommer, og etter at han har erklært sin kjærlighet til henne tvinger han henne til å tilstå at hun gjengjelder den. Men hun minner ham på både hva som er hans plikt overfor sin beste venn, og hennes overfor sin mann. Like etter ankommer Renato. Han er ute for å advare Riccardo om at han er i stor fare – de siste nyhetene er at attentatet nå er nøye planlagt. Han ber Riccardo om å flykte fra stedet.

Amelia er tilslørt slik at hennes mann ikke gjenkjenner henne. Riccardo går med på å forlate stedet, men bare på betingelse av at Renato lover at han skal følge kvinnen trygt inn i byen uten å avsløre hvem hun er.

Idet Riccardo er gått, ankommer konspiratørene. Renato vil, til forsvar for sin herre og venn, duellere med dem, men da interverner Amelia, og han ser hvem hun er. Sam og Tom hånder av den sjokkerte Renato, som der og da ber dem komme til hans hus neste morgen. Mens de forsvinner, fremdeles med hånlatter over Renatos pine, trekker han Amelia med seg.

Akt III

Scene 1 I Renatos bibliotek

Renato kommer inn sammen med Amelia. Han nekter å høre hennes forklaringer, og erklærer at han vil drepe henne etter en slik vanære. Men som en siste velgjerning tillater han henne å gå og ta farvel med deres eneste barn. Mens han er alene ser han på det store portrettet av Riccardo som henger på veggen, og han forstår at det er han som må drepes for sitt svik, og ikke Amelia.

Konspiratørene Samuel og Tom ankommer, og Renato erklærer at han tilslutter seg deres sammensvergelse mot Riccardo. For å bevise sitt alvor ødelegger han bevisene han har på deres forræderi. De blir enige om å trekke lodd om hvem som skal drepe kongen, og når Amelia kommer tilbake, blir hun bedt om å trekke et navn ut av en vase. Hun trekker Renatos navn.

Når Oscar kommer for å invitere dem til kongens maskeball samme kveld, er det som den ideelle muligheten oppstår, nesten av seg selv. Amelia gjetter seg til hva som er i ferd med å skje og bestemmer seg for å advare Riccardo.

Scene 2 På et rom i Riccardos hus

Riccardos pliktfølelse har overvunnet hans følelsesliv, og han signerer en ordre hvor han tilbakefører Renato og Amelia til deres hjemland, England. Han er sikker på at Amelia ikke vil se ham mer etter det som har hendt, og funderer over sin kjærlighet som han ofrer på denne måten. Han har likevel en merkelig følelse og forutånelse om at noe ondt kommer til å skje. Likevel nekter han å ta på alvor det Oscar kommer til ham med; et notat fra en anonym kvinne som advarer ham om at under det forestående maskeballet vil han bli forsøkt myrdet. Han vil ikke fremstå som feig og han kan ikke motstå fristelsen til å få enda et glimt av sin elskede Amelia.

Scene 3 Ballet

Ballsalen er fylt av maskerte gjester, og blant dem er også kongens fiender. Renato får Oscar til å avsløre hvordan Riccardo er forkledd. Deretter forsvinner Renato, og Riccardo ankommer, fulgt av Amelia som ber ham innstendig om å flykte.

I det de utveksler et siste farvel, kommer Renato tilbake og stikker kniven i kongen. Riccardo avslører hans og Amelias uskyldighet. Renato innser at han har handlet i blindt raseri og sjalusi, og angreir bittert. Riccardo tilgir ham i det han trekker sitt siste sukk. Sørgende står hans folk og land sørgende tilbake.

FRANCO TENELLI – tenor

Født i Georgi, og nå bosatt i Cannada. Han har sine studier fra McGill University og Tblisi Conservatory.

Som operasanger har Franco Tenelli høstet mye bifall for ledende rolletolkninger ved New York City Opera, Philadelphia Opera (USA), Busseto Verdi Festival (Italia), Montreal Opera, Quebec Grand Opera, Toronto Opera, Ontario Opera (Canada), Tblisi State Opera (Georgia) og Turkish State Opera (Tyrkia), hvor han har gjort roller som Otello, Canio (I Pagliacci), Manrico (Il Trovatore), Turiddu (Cavaleria Rusticana), Don Jose (Carmen), Radames (Aida), Riccardo (Un Ballo in Maschera), Calaf (Turandot) m.fl.

I kritikker er han bl.a. blitt rosende omtalt som: "Han når Placido Domingos høyder" (Turkish Daily), "...beundringsverdig kraft og vakker tone" (Opera News, USA), "Overlegen når det gjelder stemme og tilstedeværelse..." (München Merkur, Tyskland). Forøvrig er Franco Tenelli også kjent som en virtuos jazzgitarist, -sanger og komponist.

ANNE WILLIAMS-KING – sopran

Som prisvinner av bl.a. David Lloyd Memorial Prize, The Belgian Bel Canto Competition og Cardiff Singer of the World har sopranen Anne Williams-King fått en internasjonal karriere som har brakt henne over hele Europa så vel som til Australia, Sør-Amerika og USA. Hun har gjestet operahus og festivaler over hele verden, bl a English National Opera, Welsh National Opera, Covent Garden, Bath Festival, Lyric Opera Ottawa, Deutsche Oper am Rhein og har blant mange andre roller **som Liu/Turandot, Violetta/La Traviata, Anne Truelove/Rake's progress, Suor Angelica, Katerina/Lady Macbeth of Mtsensk, Cio Cio San/Madama Butterfly** og Mimi og Musetta/La Boheme på repertoaret. Forøvrig synger hun stadig med de store britiske orkestrene bl.a. Royal, Albert Hall, London Barbican, Festival Hall London og Usher Hall Edinburgh. Hun er ofte å høre på de store radio- og TV-kanalene i Storbritannia, hvor hun bl a har gitt en gallakonsert sammen med Bryn Terfel. Nylig mottok hun store ovasjoner da hun steppet inn på Covent Garden og sang Katerina i Ladi Macbeth of Mtsensk under ledelse av Antonio Pappano.

ANOOSH AH GOLESORKHI - baryton

Barytonen Anoo Shah Golesorkhi gjester jevnlig kjente operahus i Europa og Nord-Amerika, inkl. Metropolitan Opera, Statsoperaen i Wien, Operaen i San Francisco og Deutsche Opera Berlin. Rollefaget inkluderer Scarpia (Tosca), Nabucco, Rigoletto, Renato (Maskeballet), Germont, Grev Luna, Gerard (Andrea Chenier), Marcello (La Bohème), Michel (Il Tabarro), Ypperstepresten (Samson og Dalila). Anoo Shah Golesorkhi har gjestet Bergen ved en rekke produksjoner; som **Toreadoren i "Carmen"(-92)** og i 1993 som Ypperstepresten i "Samson og Dalia", **oppsetningen som ble fremført i Bergen, Israel og Eritrea.Jago i "Otello"(-94)** og den samme rolle ved Statsoperaen i Praha i 1995. "Nabucco" (-95) Macbeth (-96 og -99) Alfio (Cavalleria Rusticana 99/03) og Guglielmo (Le Villi) i Grieghallen, **2000 tittelrollen i "Nabucco" på Bergenhus Festning, Germont i La Traviata i Grieghallen** 2003 og Scarpia i Tosca på Bergenhus Festning i 2004. Sist sommer sang han Il Conte di Luna i Trubaduren, og i sommer tittelrollen Nabucco.

MAUREEN FRANCIS – sopran

En allsidig sopran som har høstet mye gode kritikker for sine kunstneriske prestasjoner og for sitt kunstneriske nærvær. Her i Bergen gjør hun sin debut som Oscar **i Verdi's Un Ballo in Maschera. Fra det klassiske operarepertoaret har hun gjort Rosina/Il Barbiere di Siviglia (Rossini)** på bl.a. Belleayre Festival i New York, samt Gilda/Rigoletto (Verdi) og Gretel/Hansel und Gretel(Humperdinck). Hun gjorde sin debut med Los Angeles Opera i verdenspremieren på Elliott Goldentals opera Grendel, hvor hun sang rollen som Dragonette, og som hun gjentar på turne til Japan i 2010. På Summer Opera i Washington DC gjorde hun tittelrollen i **Masse-nets Cendrillon, og høstet strålende kritikk i Washington Times; "en elskverdig sølvklar stemme speilet en iboende godhet som var umulig å motstå".** Maureen Frances har også gjort flere konserter for The Opera Company of Philadelphia. I musikkteatersammenheng har hun Sound of Music på repertoaret, på Philadelphias berømte Walnut Street

ALEXANDRA DURSENEVA – mezzosopran/alt

Hun er født inn i en russisk operafamilie, ble uteksaminert fra Kharkov Institute of Arts og ble solist ved Kharkov Academic Opera and Ballet Theatre hvor hun hadde en rekke ledende roller i begynnelsen av sin karriere. Hun ble prisvinner i The International Glinka Competition, og i 1994 vant hun The International Chamber Singing competition **"The Amber Nightingale" i Kaliningrad i Russland, og samme år ble** hun ansatt ved Bolshoi Opera Company. Her har hun hatt roller som bl.a. Vanya i Glinkas Ivan Sussanin, Konchakovna i Borodins Fyrst Igor, Martha i Iolanta, barnepike i Eugene Onegin. Utenfor sitt hjemland har hun gjestet Bregenz -festspillene, Wiener Konzert Haus, Covent Garden, Opera Ireland, Ravenna Festival, Leipzig og Madrid. I 2002 gjorde hun sin debut på Teatro alla Scala som Martha i Iolanta. Samme år gjestet hun Amsterdam, Dresden og Deutsche Oper Berlin, og senere Samara Spring Festival i Finland, Arnheim Festival i Nederland foruten sine turneer med Bolshoi. Sentrale russiske operakomponister står på hennes repertoar foruten sentrale Verdiroller som Ulrica/Un Ballo Maschera, Mistress Quickly/Falstaff. Foruten sin operakarriere har Alexandra Durseneva også et stort konsertrepertoar

OREST PISALRIU-RANGHILHOF – baryton

Født i Bucuresti i Romania og har sin utdannelse fra National Universty of Music i Bucuresti, og i 2003 ble han vinner av både International Voice Competition i Braila, og mottok spesiell utmerkelse ved Festival and Competition Romanian Lied i Brasov i Romania. Som bass-baryton har han et allsidig og stort repertoar både innenfor opera, operette, oratorier og som konsertsanger. Orest Pilariu-Ranghilof **har på ulike rumenske operascener medvirket i Donizettis L'elisir d'amore/ Dulcamara, Rossinis Il Barbiere di Siviglia/Don Bartolo, Puccinis La Bohème/ Benoît, Verdis Nabucco/Gran Sacerdote, og innenfor musical i My Fair Lady (Prof. Higgins), Die Fledermaus (Frank, Falke).** Utenfor sitt hjemland har han gjestet Italia (Tosca av Puccini) og Bergen (Sieben Todsünden av Kurt Weill). På konsertrepertoaret står bl.a. bass-barytonpartiene i Rossinis Stabat Mater, Mozarts Requiem og Schuberts Magnificat.

STEVEN SCHESHAREG – baryton

Født i Brooklyn i New York, og fikk sine første sceniske erfaringer i ulike Broadway musikal. Han har sine studier fra Juillard og Eastman Schools of Music i New York, hvor han studerte direksjon, skuespillerkunst og sang med Jan DeGaetani og Thomas Hampson. Han begynte sin profesjonelle karriere i Europa på Landestheater i Linz i Østerrike, og har videre vært på scener i Tyskland, Italia, Sveits og Kina, med roller som Marcello (La Bohème), Escamillo (Carmen), Don Pizarro (Fidelio) og i Mozartroller som Don Giovanni, Figaro og Guglielmo. Han er blitt tildelt George Londons Pris som Wiener Staatsoper deler ut. Nylig har han gjestet Bayerische Sataatsoper i München som Redburn i Benjamin Brittens Billy Budd, og Theater an der Wien som Owen Hart i Jake Heggies Dead Man Walking. Han medvirker også i den nylig utgitte innspillingen av operetten Fatinitza av Suppe, og har i tillegg gjort en rekke moderne operaer og bestillingsverk. I Bergen så vi ham tidligere i år i Libby Larsens Dreaming Blue.

OLAV VEIERØD – baryton

Barytonen Olav Veierød er frilans sanger og bosatt i Bergen. Avsluttet 1995 utøvende hovedfag i klassisk sang ved Norges musikkhøgskole med fordypning i humoristisk og visuell konsertformidling. Han har studert sang med Svein Bjørkøy, Oren Brown og Ingrid Bjoner, og etter endt studiet med Jan Sødal. Han har sunget rollene Wagner /Faust - Skredder / Den stundesløse - Morales / Carmen - Dancairo /Carmen -Uberto /La serva padrona -Schaunard /La Boheme - Spoletta/Tosca Der Sohn /Die Sieben Todsünden- Bonzo/Madam Butterfly Av **moderne scenisk musikk har han sunget i "Gilgamesh" av P. Nørgård, i "Falketårnet" av G. Kverndokk og i "Kristin" av R. Søderlind. Av sceniske kirkemusikkspill har han medvirket i "Samuel" av H. Gulliksen og i "Noa går i land" av E. Hovland. Han skal i år også ha sitt eget juleshow "Opera m/ någgå atått".** Har er ansatt som sangpedagog i Bergen kulturskole og gir også privatundervisning og kurs i stemmebruk.

DANIEL BOHR – regissør

Daniel Bohr er en av våre mest allsidige og kosmopolitiske kulturpersonligheter. Sesongen 2003-2004 kunne han feire sitt 40-års jubileum som iscenesetter. Daniel Bohr kommer fra Sydamerika og etablerte seg i Skandinavia for om lag 30 år siden etter å ha reist og arbeidet i det meste av verden. Han er først og fremst teatermann, men han har også vært teatersjef, operasjef og festspilldirektør. Drama, komedie, farse, opera, operette, musikal, revy og cabaret har vi fått fra hans hånd. I Danmark har han i en lang årrekke regissert på Det Kongelige Teater, Det Ny Teater, Åborg Teater, Det Danske Teater og Det Ny Musikteater. **Forestillingen "The sound of music" på Det Ny Teater i København, i Daniel Bohrs iscenesettelse, fik Årets Reumert 2004 til Bedste Musikteater.** I Norge har han iscenesatt på Det Norske Teater, Chateau Neuf, Bryggeteateret, Teatret Vårt, Haugesund Teater og Opera Bergen og blant hans største suksesser kan nevnes musikalene **"Annie", "Oliver", "The Sound of Music", "Hello Dolly", "Godspel", "Trollmannen fra Oz", "West Side Story", Mozarts "Cosi Fan Tutte", Verdis "Aida", "Don Carlos" og "Trubaduren", Tsjajkovskis "Eugen Onegin", Massenets "Werther", Strauss' "En natt i Venedig" og "Sigøynerbaronen", Lehars "Den Glade Enke", Edvard Hoem/Henning Sommeros "Jesu Siste Dager" og "Master Class" og "Musical, Musikal" på Det Norske Teater. Daniel Bohr har iscenesatt "La Traviata", "La Cenerentola", "Barbereren i Sevilla", "Cosi fan tutte", "Suor Angelica" og "Dreaming Blue" for Vest Norges Opera.**

DIRK HOFACKER – scenograf

Dirk Hofacker er født i Wiesbaden i Tyskland. Han studerte maleri ved det Antroposofiske Kunstakademiet i Bonn etter scenografi i Salzburg. Han grunnla EVOE-Teateret for eksperimentelt arbeid i eurofoni, drama, musikk og farger, der produksjonen "Rose Auslaender-Doppelt allein" spesielt fremheves. Han innledet et kunstnerisk og teknisk samarbeid med designeren Michale Scott; som i løpet av 8 år resulterte i 35 opera- og ballettproduksjoner, bl.a ved MET i New York, Teatro Colon i Buenos Aires, Teatro Real i Madrid, Bayerische Staatsoper i München, Arena di Verona etc. Parallelt utviklet Hofacker videre sitt eget kunstneriske arbeid. Debut i 1991 som scenograf for "Don Giovanni" i Düsseldorf, farge- og lysinstallasjoner til "Aparis" med Kölner Filharmonien, scenografi og kostymer til "Carmen" ved Statsoperaen i Istanbul, "Manon Lescaut" for Opera Bergen, "Graefin Mariza" i Giessen, **"Werther", "Madama Butterfly", "Turandot", "Faust", "La Traviata", "Die Sieben Todsünden" og "Eugen Onegin" for Vest Norges Opera, "Lohengrin" ved operaen i Los Angeles og Mariinski Teateret i St. Petersburg med regissør, Oscar-vinner Maximilian Schnell og dirigent Kent Nagano.**

Siden 1997 har han regelmessig arbeidet ved "Ballet de l'Opera de Nice". I samarbeid med koreografen Marc Ribaud kom oppsetninger som: "La fille mal gardee", "Bach", "Sphil Es" (Düsseldorf, Teatro San Carlo, Napoli), "Romeo et Juliette", "Flux et Reflux", "Cinderella", "Coppelia". Hofacker arbeider som frilans maler med hovedtema "Das Wesen der Farben" og "Landschaft", med grafiske teknikker med hovedvekt på diktilustrasjon og tallrike utstillinger.

ANNE RANDINE ØVERBY - dirigent

Dirigenten Anne Randine Øverby har ledet fremførelser av en rekke operaer og vokal symfoniske verk. Dirigent for nyoppsetningen av Barbereren i Sevilla ved Statsoperaen i Praha, dirigent for gjestespill i Kairo med Porgy and Bess og Ashkelon Musikkfestival i Israel med Samson og Dalila, Ein Deutsches Requiem i The Forbidden City Concert Hall med Beijing Symphony Orchestra, Barbereren i Sevilla i New Orleans og Mississippi og urfremføringen av Dos Santos Santo Antonio dos Portugueses i Roma. Kunstnerisk leder for Opera Bergen 1982-1997. Operasjef for Stiftelsen Vest Norges Opera 1998-2007. Kunstnerisk leder for Bergen Operakor siden starten i 1981. Fra operarepertoaret nevnes Puccinis "Manon Lescaut", "La Bohème", "Madama Butterfly" og "Turandot", Verdis "Aida", "Don Carlos", "Nabucco" og "Macbeth", Bizets "Carmen, Menottis "The Medium". **I 2004 dirigerte hun bl.a. "La Bohème", Dvoraks "Stabat Mater", Verdis "Messa da Requiem" i Budapest Congress Center, TV-overført operagalla i Piatra Nemt, Romania, "Rockquiem" og "Tosca" utendørs på Bergenhus festning, Eugen Onegin" i Grieghallen og Händels "Messias" i Beijing. Fra hennes engasjement i 2005 nevnes her "Barbereren i Sevilla" ved Den Nationale Scene, "Aida" på Bergenhus festning og Mahlers 8. symfoni i Grieghallen. I 2006 har hun bla dirigert Skandinaviapremiere på Floyds "Susannah", Dvoraks "Requiem", Schumanns "Das Paradies und die Peri", Mozarts "Cosi fan tutte" og Saint Saëns "Samson og Dalila, Mussorgsky "Mozart og Salieri" i Rog Salieris Requiem i Rovigo/Italia. I 2007: Puccini "Suor Angelica", Libby Larsen "Dreaming Blue" og Don Pasquale, Donizetti i Sibiu/Romania, Verdis Nabucco på Bergenhus Festning. I desember dirigerer hun Händels Messias i Beijing.**

BERGEN OPERAKOR

KORT HISTORIKK

Bergen Operakor kan skrive sin historie tilbake til 1976, og da som et sammensatt sesongbasert kor som medvirket ved operaoppsetninger i Bergen. Behovet for permanent virksomhet resulterte i debutkonsert 1981 med Brahms «Liebeslieder Waltzer» og Gades «Elverskud», og markerte innledningen til en helårsdrevet virksomhet med omfattende medvirkning i opera, symfoni og kirkemusikk.

Medlemmer rekrutteres ved prøvesang på grunnlag av stemmekvalitet og musikalsk fleksibilitet. Anne Randine Øverby har vært kunstnerisk leder siden etableringen i 1981.

REPERTOAR OG AKTIVITET

Bergen Operakor har hatt et omfattende kirkemusikalsk og symfonisk repertoar i samarbeid med «Harmonien», Festspillene i Bergen og i egen regi som omfatter bl.a. Brahms, Beethoven, Mahler, Mozart, Rutter og Berlioz. Koret har deltatt i en rekke sceniske operaoppsetninger produsert av Opera Bergen.

Fra 1998-2007 har Bergen Operakor samarbeidet med Vest Norges Opera. Aida, Macbeth, Carmen, Turandot, La Boheme, Der Fliegende Holländer, er noen av de mange operaer koret har medvirket i. I tillegg må fremføringer av «Chess», Gershwins «Porgy and Bess» og Tippets «A Child of Our Time» nevnes som eksempler på korets bredde i repertoar. Bergen Operakor rekrutterer også solister til konserter, musicals og mindre roller i opera.

Gjennom ulike konsert og operamedvirkninger har Bergen Operakor hatt gleden av å ledes av flere kjente dirigenter bl.a. Rafael Frübeck de Burgos, Aldo Ceccato, Per Dreier, Carlo Felice Cilario, og sunget med profesjonelle kor som Nord-Deutsche Rundfunk, Check Philharmonic Choir og Timisoara Philharmonic Choir.

Bergen Operakor har ved flere anledninger turnert i utlandet blant annet i juni 2004 i Budapest og Timisoara med Verdis Requiem samt i april 2001, hvor Bergen Operakor medvirket ved konserter med China National

PA DØY TRANSPORT AS

Kranbiler - Flakvogner - Vogntog
Små og store kranbiler - Mannskapskorg
Flakvogner og vogntog

www.padoy.no

Tlf. 55 24 30 60 - Faks 55 25 30 61

CLARION COLLECTION HOTEL HAVNEKONTORET

Vi ønsker velkommen til Bergens flotteste hotell – plassert midt på Bryggen i Bergen!

Vi har 116 store deilige rom og byr på: frokost, kveldsmat, kaffe/te samt fri benyttelse av hotellets velværeeavdeling – hvor man kan nyte steambad, badstu, trim og avslapping!

Kontakt oss for bestilling på:
Telefon: 55 60 11 00 eller
E-post: cc.havnekontoret@choice.no

Clarion Collection Hotel Havnekontoret
Slottsgaten 1 – Bryggen 5003 Bergen
www.choicehotels.no

"Operasaken"

- et Maskeball med utydelig rollebesetning?

PENGER
STAT
JUSS
VITENSKAP
DEFINISJONSMAKT
ARBEIDSMARKED
TEKNOKRATI
INSTITUSJON

KULTUR
EGENPRODUKSJON
PEDAGOGIKK
KUNST
NYSKAPING
UTØVERE
HUMANISME
PRODUSENTER

MAKT
REGION
POLITI
POLITIKK
TRADISJON
PROFESJON
PRODUKSJON
AGENTER

For Opera Bergen står MASKEBALLET som et **veikryss** etter 25 års kontinuerlig arbeid for en **egenproduserende** regional opera på Vestlandet.

Operamiljøet i Bergen representert ved Opera Bergen, Bergen Operakor og de siste 5 år også Barne- og ungdomskoret "Ragazzi", har i **synergi og samarbeid** gjennom 25 år bidratt som produsent og kor i mer enn 85 produksjoner, de siste 10 år for den regionale opera Stiftelsen Vest Norges Opera.

En videreføring

av de ressurser og den kompetanse vi besitter må sees i sin helhet og sammenheng for å kunne **ivareta og videreutvikle** alle de relevante relasjoner, nettverk, pedagogisk arbeid, synergi og de fagkompetanser som frem til i dag har hatt et produktivt samspill for produksjon og videreutvikling av egenprodusert opera i Bergen.

Kontinuerlig og forutsigbar aktivitet i samspill

må være grunnlaget for videre ivaretagelse og videreutvikling.

Opera Bergen, Bergen Operakor, Barne- og ungdomskoret "Ragazzi" forholder seg til den kulturpolitiske utvikling operasaken står i og ønsker å opptre ryddig, åpent og fremtidsrettet i ønsket om en videreføring av det grunnlaget som er skapt gjennom 25 år.

Vårt forslag

til Den Nye Opera (DNO) er at Opera Bergen påtar seg det kunstneriske, produksjonsmessige og økonomiske ansvaret for 3 – tre – egenproduksjoner i 2008 for DNO, og vil med det **oppretholde** det gjennomsnittlige antall operaproduksjoner og –forestillinger gjennom de 10 årene Vest Norges Opera har vært regionsopera for Hordaland. Forslagsvis en sommeroperaproduksjon, en produksjon for og med barn/unge, og en opera valgt ut fra kunstneriske og produksjonsmessige vurderinger.

